

Artskyddsutredning inför solpark

KOGSHULT

Sjöbo kommun, Skåne län

PRODUCERAT AV ECOGAIN 2023-02-20

Om dokumentet

Ecogain AB på uppdrag av OX2 AB.

Artskyddsutredning inför etablering av solpark vid Kogshult i Sjöbo kommun.

Utredningen har genomförts under tiden oktober – november 2022.

Följande personer har medverkat i utredningen:

Niklas Lindberg Alseryd – projektledning, utredning, bedömning och rapportering. Disputerad ekolog med expertis inom naturvård och ekologisk kompensation, samt lång erfarenhet av artskyddsbedömningar.

Karolina Adolphson – kvalitetsgranskning. Biolog med över 20 års erfarenhet av att arbeta med miljöbedömning och MKB. Har därigenom stor kunskap om de krav och den lagstiftning som är förenad med artskyddet.

Samtliga är verksamma vid Ecogain AB.

Kontaktperson OX2 – Tobias Karmstig.

Publik version 24 februari 2023.

Ecogain uppdragsnummer: 1021779.

För bakgrundskartor i rapporten gäller © Lantmäteriet.

INNEHÅLL

INLEDNING	4
Om projektet	4
Avgränsning.....	4
Projektområdet	5
Kunskapsunderlag	7
ARTSKYDDET	8
FÖREKOMST AV FRIDLYSTA ARTER.....	12
Kunskapsunderlag	12
Fåglar	13
Däggdjur.....	15
Gro- och kräldjur.....	15
Insekter	16
Blötdjur.....	17
Växter	17
PÅVERKAN.....	19
Habitatförlust.....	19
Störning.....	20
Övrig påverkan.....	20
SKYDDSÅTGÄRDER.....	21
Generella åtgärder.....	21
Specifika åtgärder	22
Information till alla entreprenörer	24
BEDÖMNINGAR UR ETT ARTSKYDDSPERSPEKTIV	25
Fåglar	25
Gro- och kräldjur.....	28
Insekter	29
Växter	29
Skadelindringshierarkin.....	30
SLUTSATSER	31
KÄLLOR.....	33
Webbsidor	33
Litteratur och rapporter	33
Övrigt	34
BILAGA 1	35

INLEDNING

Kapitlet ger en introduktion till uppdraget samt beskriver projektområdet och det kunskapsunderlag som finns om fridlysta arter i området.

Om projektet

OX2 planerar att etablera en solpark vid Kogshult i Sjöbo kommun, Skåne län. Området är beläget på slätten sydväst om Sövdesjön med Blentarp som närmaste tätort drygt 2 kilometer åt nordväst. Projektområdet upptar cirka 200 hektar och består av sammanlagt 20 delytor (se figur 1).

Som en del i ansökan om frivillig miljöprövning enligt 9 kapitlet 6b § miljöbalken har en artskyddsutredning genomförts.

I denna utredning sammanställs kunskapen om de fridlysta arter som förekommer i området. Här görs också en bedömning om den planerade etableringen kan komma att strida mot något av förbuden i artskyddsförordningen. Ifall så är fallet görs en bedömning om det är möjligt att föreskriva eventuella skyddsåtgärder för att undvika konflikt. Om konflikt inte kan undvikas trots skyddsåtgärder, krävs dispens.

Avgränsning

De utredningar som genomförts visar att de förekomster av fridlysta arter som finns i och nära det planerade projektområdet utgörs av fåglar, grod- och kräldjur, insekter och kärlväxter. Den naturvärdesinventering som gjorts i området visar också att detta saknar förutsättningar för fortplantnings- eller viloplatser för fladdermöss.

De fridlysningsbestämmelser som en solcellsetablering vid Kogshult kan komma att stå i konflikt med är artskyddsförordningens § 4, 4a, 6 och 8. Denna artskyddsutredning hanterar därför samtliga förekommande arter vilka är fridlysta enligt dessa paragrafer. Se också faktaruta i avsnitt Artskyddet, sid 9.

Eftersom alla vilda fågelarter är fridlysta behandlas samtliga förekommande häckfågelarter, även de som inte är rödlistade eller på annat sätt ska prioriteras i artskyddssammanhang enligt tidigare svensk praxis.

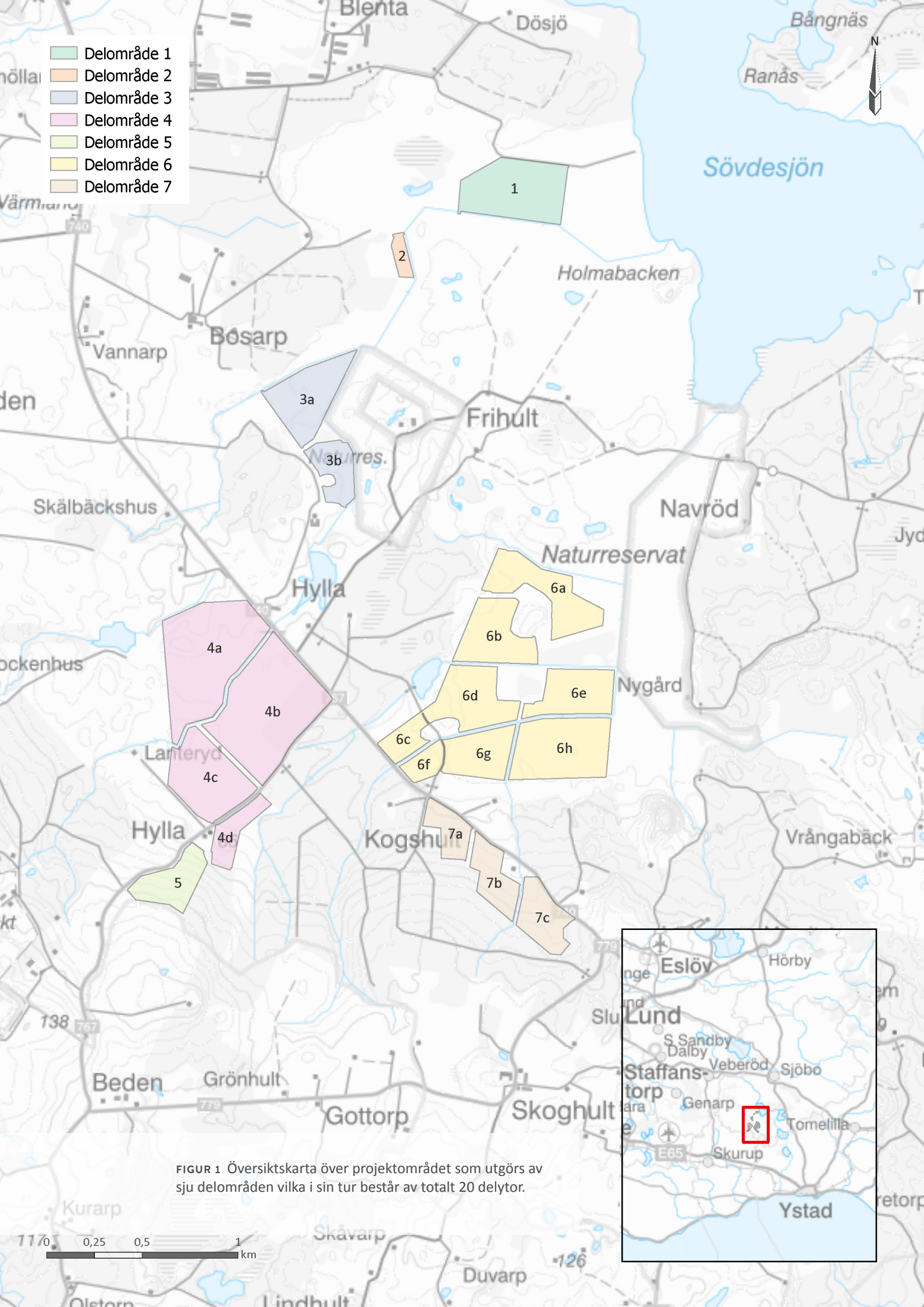
Projektområdet

Kogshult ligger i ett öppet, tämligen slätt jordbrukslandskap med inslag av backlandskap sydväst om Sövdesjön med glest insprängda skogspartier, främst barrskogsplanteringar men också en del lövskogsdungar. Projektområdet och dess närmaste omgivningar utgörs nästan helt av jordbruksmark. Stora delar utgörs av åker med gröda, vall och träda, men det finns också stora ytor av betesmark samt en mindre del nyplanterad energi-odling och en planterad barrskog. I skiftesgränser förekommer ett fåtal solitära grova lövträd.

Öppna diken förekommer på flera platser, men projektområdet har anpassats så att nästan alla diken ligger utanför och ofta emellan dess delytor. Ett par kortare sträckor av diken ingår dock. Ett litet kärr med vattenspegel finns i en delyta (6h) och ett annat litet kärr ligger strax utanför delytorna 6a och 6b.

Ett fåtal stenmurar, odlingsrösen och åkerholmar förekommer i odlings- och betesmarkerna. Diken, stenmurar, odlingsrösen och åkerholmar omfattas dock av det generella biotopskyddet. Naturvärdesobjekten som identifierats i projektområdet består mest av gräsmarker samt två fuktängar. Ett objekt är av naturvärdesklass 2 (högt naturvärde) och ligger i delyta 4a, medan fem är av naturvärdesklass 3 (påtagligt naturvärde) och ligger i delytorna 4b, 6a, 6b och 6h.

Projektområdet ligger i en trakt med stora skyddade områden kring Sövdesjön, främst Natura 2000-området Sövdesjön (SPA), Ramsarområdet Klingavälsån-Krankesjön, Natura 2000-området Sövdeborg (SCI), två naturreservat och ett stort riksintresse för naturvård. Ett flertal gårdar omger inventeringsområdet inom en kilometers avstånd.

- Delområde 1
- Delområde 2
- Delområde 3
- Delområde 4
- Delområde 5
- Delområde 6
- Delområde 7

FIGUR 1 Översiktsskarta över projektområdet som utgörs av sju delområden vilka i sin tur består av totalt 20 delytor.

Kunskapsunderlag

Tidigare kända uppgifter

Ecogain har inhämtat uppgifter om fynd av fridlysta arter i området runt projektområdet vid Kogshult genom ett uttag från SLU Artdatabanken från ett område som sträcker sig 1 kilometer från projektområdet. Uppgifter har erhållits från ArtDatabanken 2022-06-03.

Förekomst av fridlysta arter i kringliggande landskap är också översiktligt beskrivet i de plandokument som behandlar naturreservat, Natura 2000, Ramsarområden och riksintressen.

Inventeringar

Under 2022 har det utförts ett antal fältinventeringar av projektområdet och kringliggande miljöer vid Kogshult, med fokus på naturvärden och artförekomster. Inventeringarna i och kring området är följande:

- Groddjursutredning i juli 2022
- Inventering av häckande och rastande fåglar i mars – oktober 2022 (Ecogain 2022a) samt av övervintrande fåglar i december 2022 och januari 2023
- Naturvärdesinventering i juni och juli 2022 (Ecogain 2022b)

Området har besökts vid så många tillfällen spritt över säsongen att kunskapsläget generellt är mycket gott om de fridlysta arterna i området och deras livsmiljöer.

Resultaten från dessa inventeringar beskrivs mer ingående i denna utredning, men finns också redovisade i detalj i varsin rapport. Eftersom kunskapsunderlaget för fridlysta arter i och nära utredningsområdet bedöms vara gott har fler inventeringar inte bedömts relevanta att genomföra.

ARTSKYDDET

I detta kapitel ges en bakgrund till artskyddsförordningens fridlysningsbestämmelser.

Artskyddsförordningen införlivar EU:s art- och habitatdirektiv ("livsmiljödirektivet") samt fågeldirektivet i svensk lagstiftning. Mark- och miljööverdomstolen har anfört att det vid en prövning gentemot artskyddsförordningen krävs underlag som ger en tillräckligt säker bedömning av risken för påverkan på fridlysta arter (MÖD 2013:13). Artskyddsutredningen utgör en del av ett sådant underlag.

Fridlysning av fåglar 4 § artskyddsförordningen

4 § Det är förbjudet att:

1. avsiktligt fånga eller döda vilda fåglar,
2. avsiktligt förstöra eller skada vilda fåglars bon eller ägg eller bortföra sådana fåglars bon,
3. samla in vilda fåglars ägg, även om de är tomma, och
4. avsiktligt störa vilda fåglar, särskilt under deras häcknings- och uppfostringsperiod, om inte störningen saknar betydelse för att
  - a) bibehålla populationen av fågelarten på en tillfredsställande nivå, särskilt utifrån ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov, eller
  - b) återupprätta populationen till den nivån

ARTSKYDDSFÖRORDNINGEN

I artskyddsförordningen (2007:845) finns bestämmelser om fridlysning av vilda fåglar, andra djurarter samt av växtarter. Alla vilda fåglar omfattas av fridlysningsbestämmelserna. Till artskyddsförordningen hör två listor med arter, bilaga 1 och 2. Alla växt- och djurarter som är betecknade med bokstaven N eller n i förordningens bilaga 1, samt alla växt- och djurarter i bilaga 2 är fridlysta. För växtarter innebär fridlysningen något förenklat att man inte får plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada de fridlysta växterna.

Fram till den 30 september 2022 har 4 § artskyddsförordningen införlivat förbud både från livsmiljödirektivet och fågeldirektivet. Den 1 oktober 2022 ändrades artskyddsförordningen, bland annat på det sätt att förbuden i de två direktiven delades upp i två olika bestämmelser – 4 § och 4 a §. Detta för att uppnå en mer direktivkonform implementering av fågeldirektivet.

RÖDLISTAN

Rödlistan är en redovisning av arters relativa risk att dö ut från det område som rödlistan avser, i vårt fall Sverige. Även vanliga arter kan bli rödlistade om deras populationer befinner sig i kraftig minskning.

Rödlistan är uppdelad i sex olika kategorier, var och en med sin ofta använda förkortning: kunskapsbrist (DD), nationellt utdöd (RE), nära hotad (NT), sårbar (VU), starkt hotad (EN) och akut hotad (CR). Den svenska rödlistan tas fram av Artdatabanken enligt internationella kriterier och revideras regelbundet. Den senaste rödlistan publicerades 2020.

Rödlistan innebär i sig inget juridiskt skydd. Däremot är listan ett viktigt hjälpmedel för att göra naturvårdsprioriteringar, i arbetet med att nå Sveriges miljömål, däribland Ett rikt växt och djurliv.

Fridlysning av andra djur än fåglar 4 a § artskyddsförordningen

4 a § Det är förbjudet att, i fråga om sådana vilt levande djurarter som har markerats med N eller n i bilaga 1:

1. avsiktligt fånga eller döda djur,
2. avsiktligt störa djur, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder,
3. avsiktligt förstöra eller samla in ägg i naturen, och
4. skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats.

Förbudet gäller alla levnadsstadier hos djuren.

Genom att föreskriva skyddsåtgärder i form av till exempel att undanta vissa områden från exploatering och att inrätta buffertzoner, kan konflikt med förbuden i 4 § eller 4 a § artskyddsförordningen undvikas. Om skyddsåtgärder inte går att föreskriva för att undvika konflikt med 4 § eller 4 a §, krävs det dispens enligt 14 § artskyddsförordningen.

Förbuden i 6 och 8 §§ artskyddsförordningen

6 § I fråga om sådana vilt levande kräldjur, groddjur och ryggradslösa djur som anges i bilaga 2 till denna förordning är det förbjudet att i den omfattning som framgår av bilagan

1. döda, skada, fånga eller på annat sätt samla in exemplar, och
2. ta bort eller skada ägg, rom, larver eller bon.

8 § I fråga om sådana vilt levande kärlväxter, mossor, lavar, svampar och alger som anges i bilaga 2 till denna förordning är det förbjudet att i den omfattning som framgår av bilagan

1. plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada exemplar av växterna, och
2. ta bort eller skada frön eller andra delar.

Även åtgärder som sker oavsiktligt är förbjudna enligt 6 och 8 §§.

Genom att föreskriva skyddsåtgärder i form av att till exempel undanta vissa områden från exploatering och att inrätta buffertzoner till skydd för individer, deras ägg, larver, ungar och bon samt plantor, deras delar eller frön, kan konflikt med förbuden i 6 och 8 §§ artskyddsförordningen undvikas. Om skyddsåtgärder inte går att föreskriva för att undvika skada, krävs det dispens enligt 15 § artskyddsförordningen.

Ecogains förhållningssätt till rättsläget december 2022

Artskyddsutredningen fokuserar på att ur ett strikt ekologiskt perspektiv beskriva den påverkan som uppstår för olika arter. Dessutom beskrivs i utredningen även åtgärder som kan vidtas för att undvika, minimera, begränsa eller kompensera för denna påverkan.

Samtliga vilda fågelarter är skyddade enligt 4 § artskyddsförordningen. Vad avser 4 § p. 4 är dock fågelarter som i utgångsläget inte har en tillfredsställande populationsnivå i dagsläget av särskild vikt att utreda. Utifrån förordningsmotivet utfärdat den 16 juni 2022 har vi gjort tolkningen att till sådana arter ska föras arter som är upptagna på den svenska rödlistan samt arter som är utpekade i bilaga 1 till EU:s fågeldirektiv. Dessa benämner vi med samlingsnamnet utpekade arter.

FÖREKOMST AV FRIDLYSTA ARTER

I detta kapitel redovisas vilka fridlysta arter som förekommer i projektområdet.

Kunskapsunderlag

Genomförda inventeringar tillsammans med övriga underlag, framför allt från ArtDatabanken (2022), gör att det finns ett mycket gott kunskapsunderlag om de förekommande arterna i området.

Fåglar

Ecogain genomförde en häckfågelinventering med tre besök under våren 2022, i april, maj och juni, för att få en god uppfattning om vilka arter och ungefär hur många revir som finns i det inventerade området. Dessutom genomfördes inventeringar av häckande rovfåglar genom dels eftersök av bon under vårens tidiga del, och dels spaning efter rörelser av rovfåglar i delområdena där det planeras för solceller.

Rastande fåglar eftersöktes vid tre besök, i mars, september och oktober och övervintrande fåglar vid två besök i december och januari. Dessutom registrerades rastande fåglar vid de tre besöken vid häckfågelinventeringen i april, maj och juni.

Groddjur

Landskapet runt den planerade anläggningen, Frihultsområdet med omnejd, är mycket välkänt och välinventerat med avseende på groddjur. Eftersom groddjursförekomsterna är välkända med avseende på förekomster i lekvatten inom och utanför projektområdet behövdes ingen riktad groddjursinventering för att bedöma områdets betydelse för aktuella groddjursarter. En groddjursutredning där den planerade solparkens påverkan på groddjur har utretts, är dock utförd för projektområdet.

Övriga fridlysta arter

Noteringar om förekomster av övriga fridlysta arter har gjorts i samband med den naturvärdesinventering av projektområdet som genomförts under 2022 (Ecogain 2022b).

Fåglar

Artförekomst

Inventering och utredningar visar att totalt 51 fågelarter sannolikt häckar eller har en del av sitt födosöksområde inom projektområdets delområden (tabell 1 i bilaga 1). Ytterligare några arter har setts tillfälligt flyga över området eller kortvarigt rasta/fodosöka men de bedöms inte häcka nära projektområdet. Åtta av arterna är klassade som nära hotade (NT), fyra arter som sårbara (VU) och tre arter som starkt hotade (EN). Övriga arter är klassade som livskraftiga. Åtta av de häckande arterna med revir som berör området är så kallade ansvarsarter utpekade i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv (FD). Inventeringarna visar bland annat att tre arter rovfåglar häckar i relativ närhet av projektområdet.

Det mesta av projektområdet består av brukad odlingsmark eller betesmark. Sådana marker är starkt påverkade av mänskliga aktiviteter och många av fåglarna som häckar i dessa delar är knutna till öppen mark eller är generalister. Gemensamt för de flesta förekommande arter är att de saknar krav på livsmiljöer med lång kontinuitet eller särskilt höga naturvärden. Å andra sidan kan de vara beroende av att markerna hålls öppna. Inga fågelarter har i ett regionalt perspektiv ovanligt höga tätheter.

Av de fågelarter som är utpekade för det närliggande Natura 2000-området Sövdesjön (SPA) är det ett fåtal som ibland bedöms kunna nyttja projektområdet, då under rastning eller övervintring. Dessa är: bivråk^{FD}, blå kärrhök^{NT, FD}, brun kärrhök^{FD}, brushane^{VU, FD}, sångsvan^{FD}, trana^{FD} och vitkindad gås^{FD}.

Häckande arter

Inom något av delområdena har de rödlistade arterna buskskvätta^{NT}, tofsvipa^{VU}, gulspurv^{NT}, sävsparv^{NT} och ärtsångare^{NT} bedömts häcka, det vill säga haft sin boplats. Övriga rödlistade arter har revir som delvis överlap-

par med något av delområdena. Totalt rör det sig om 16 par buskskvätta, sju par tofsvipa och ett par av vardera av gulsparv, sävsparv och ärtsångare. Den utpekade arten trädlärka berörs också med två par vars revir delvis överlappar med delområdena.

Utöver detta finns häckplatser av tre arter rovfåglar inom 550 meter från projektområdets delområden, nämligen ormvråk, röd glada^{FD} och duvhök^{NT}. Av rovfågarna är det främst ormvråk och röd glada som födosöker över området och dessa två arter ses mer frekvent. Födosökande individer av duvhök^{NT}, havsörn^{NT, FD}, kungsörn^{NT, FD}, brun kärrhök^{FD}, tornfalk, sparvhök och lärkfalk födosöker också i området mer eller mindre regelbundet. För ingen art av rovfåglar eller ugglor bedöms delområdena utgöra områden av stor vikt för reviren i närområdet (inom 2 kilometers radie).

Övriga allmänna fåglar som häckar i eller nära projektområdet, och för vilka revir helt eller delvis berörs av delområdena redovisas också i tabell 1 i bilaga 1. Arterna är: blåmes, bofink, enkelbeckasin, fasan, grågås, gräsand, gulärta, gök, hämpling, kungsfågel, kärrsångare, lövsångare, ringduva, rödhake, rödstjärt, steglits, stenskvätta, större hackspett, sånglärka, sädesärta, talgoxe, taltrast, tofsmes, trädgårdssångare, trädpiplärka, törnsångare och ängspiplärka. Talrikast av dessa är sånglärka med 52 par, törnsångare med 13 par samt gulärta och ängspiplärka med vardera 12 par.

Flyttande, rastande och övervintrande fåglar

Kogshult ligger i ett landskap med flera omgivande områden med utpekat höga värden för fågellivet. Det gör att projektområdet till viss del kan beröras av rastande och övervintrande fåglar från omgivande områden, exempelvis Sövdesjöns Natura 2000-område, som nyttjar landskapet som en större helhet. Projektområdets areal är dock relativt begränsad och värdet av dess öppna marker för fågellivet varierar i hög grad beroende på hur markerna brukas och vad som odlas.

Generellt rastade få fåglar i projektområdets delområden enligt de inventeringar som gjorts, med undantag av enstaka flockar på 50-220 individer av grågås och fiskmås. Det är troligt att det under vissa förutsättningar rastar större flockar med gäss på åkrarna, kanske framför allt vintertid om förutsättningarna, i form av vilken gröda som odlas, är de rätta.

Utifrån de inventeringar som genomförts, fynd rapporterade till Artportalen och de ingående naturmiljöerna görs dock bedömningen att projektområdet vid Kogshult inte är av stor betydelse regionalt för flyttande, rastande eller övervintrande fåglar.

Däggdjur

Den naturvärdesinventering som gjorts visar att projektområdet saknar förutsättningar för fortplantnings- eller viloplatser för fladdermöss. Inga övriga fridlysta arter av däggdjur är påträffade i projektområdet, eller har förekomster i de närmast liggande land- och vattenområdena.

Grod- och kräldjur

Groddjur

Området som berörs, Frihultsområdet med omnejd, är mycket välkänt och välinventerat med avseende på groddjur. Nio av landets 13 groddjursarter förekommer i området. Inom Frihultsområdet finns de skyddsvärda arterna åkergroda, lökgroda^{VU}, klockgroda, lövgroda och större vattensalamander. Vanlig groda, vanlig padda, ätlig groda och mindre vattensalamander finns också inom Frihultsområdet. Strandpadda^{NT} har tidigare funnits i närliggande trakt men arten anses numera vara försvunnen från detta område (P. Nyström, i brev 2022).

Intill projektområdet finns bland annat två naturreservat (Frihult och Navröd) där Frihultsreservatet främst syftar till bevarande av de skyddsvärda groddjursarter som nämnts ovan. I Navrödsreservatet har tre nya vatten för att gynna groddjur anlagts under 2022. Inom Navrödsreservatet finns dock ännu inga rapporterade fynd av groddjur eftersom lekvatten saknats före åtgärderna.

Det finns många lekvatten för lökgroda, lövgroda, klockgroda och större vattensalamander inom Frihultsområdet med omnejd, såväl inom reservatet som utanför. Däremot finns inga kända lekvatten för någon av dessa arter inom de sju delområdena för planerad solpark (Ekoll 2022). Groddjuren förekommer främst i själva Frihult norr om Gamla Lundavägen. Söder om Gamla Lundavägen, vid delområdena 4, 5 och 7, finns inga kända grodvatten inom rimligt spridningsavstånd (500 meter).

Baserat på frånvaron av lämpliga lekvatten i och nära projektområdet är bedömningen att detta är av begränsad betydelse för groddjuren jämfört med omgivande landskap.

Kräldjur

De arter av kräldjur som tidigare påträffats inom en kilometer från projektområdet är huggorm, kopparödla, skogsödla och vanlig snok (Artportalen 2022). Även om inga fynd finns registrerade inom projektområdet bedöms det sannolikt att samtliga arter regelbundet förekommer i området under födosök och vila. De är samtliga utbredda arter som finns i ett brett spann av miljöer. Kopparödlan förekommer i betes- och buskmarker, skogsbryn och gläntor, längs åkerrenar och vägkanter. Vanlig snok företrar miljöer i närheten av olika typer av vatten eller fuktmarker såsom våtmarker, sjöar, dammar, bäckar och diken. Huggorm och skogsödla förekommer i vitt skilda miljöer som skog, brynmiljöer, ängsmark och våtmark men i mindre utsträckning på brukad åkermark.

Kräldjuren har gott om lämpliga miljöer i landskapet kring Kogshult. Baserat på ingående biotoper är bedömningen att kräldjuren i projektområdet varken har tätare eller glesare populationer än i omgivande landskap.

Insekter

Inga fridlysta arter av insekter är påträffade i projektområdet. Svartfläckig blåvinge^{NT} är tidigare rapporterad från Frihultsområdet men förekomst i projektområdet bedöms osannolik eftersom dess värdväxt backtimjan saknas. Två arter av trollsländor, citronfläckad kärrtrollslända och grön mosaikslända, är rapporterade från sjöar, dammar och våtmarker i närliggande trakt men miljöerna i och nära projektområdet bedöms inte vara lämpliga för grön mosaikslända.

Baserat på begränsad förekomst av lämpliga vattenmiljöer i och nära projektområdet är bedömningen att detta är av liten betydelse för trollsländor jämfört med omgivande landskap.

Blötdjur

Inga fridlysta arter av blötdjur, exempelvis musslor, är påträffade i projektområdet, eller har förekomster i de närmast liggande vattendrag som närområdets diken mynnar i.

Växter

De fridlysta växter som vid naturvärdesinventeringen kunde lokaliseras med förekomst i projektområdet är en art, hedblomster^{VU}. En förekomst av orkidén majnycklar i projektområdet är också känd sedan tidigare. Inga andra fynd av fridlysta kärlväxter, mossor, lavar eller svampar kunde hittas vid inventeringen. Äldre uppgifter om förekomster i och nära projektområdet av en handfull andra fridlysta växter finns dock, och redovisas mer i detalj nedan.

Orkidéer

Majnycklar är tidigare rapporterad med fynd i projektområdet: i och nära naturvärdesobjekt F i den sydöstra delen av projektområdet. Den bedöms fortfarande ha någon förekomst där. Ängsnycklar finns med ett äldre fyndrapport öster om projektområdet, men bedöms inte ha några förekomster i projektområdet.

Inga andra orkidéer är rapporterade från närområdet. Eftersom inga av fler arter kunde hittas under inventeringen, samt att markerna i projektområdet ut ett landskapsperspektiv bedöms vara ordinära och till stor del näringspåverkade görs bedömningen att fler arter orkidéer inte finns i projektområdet.

Övriga fridlysta kärlväxter

Sedan tidigare finns förekomster i kringliggande landskap rapporterade av hedblomster^{VU}, dvärgjohannesört^{EN} och klockgentiana^{EN}.

Hedblomster^{VU} hade vid naturvärdesinventeringen en rik förekomst i en trädesyta, naturvärdesobjekt B. Ett par äldre fynd finns också inrapporterade i kringliggande landskap men det är osäkert om den finns kvar där. Hedblomster bedöms inte finnas på fler ställen i projektområdet.

Dvärgjohannesört^{EN} är ett sällsynt och ganska oansenligt åkerogräs av vilken flera lite äldre fynd finns inrapporterade i söder, strax utanför projektområdet. Den har dock sedan dess eftersökts på några av dessa platser utan att återfinnas och växtplatserna har också genomgått förändringar. På en enskild lokal är arten ofta obeständig även om den finns kvar i området och kan dyka upp på en ny plats i närheten (Svenska Botaniska Föreningen 2007). Dvärgjohannesörten är en flerårig art som växer på såväl kalkhaltiga som kalkfattiga, sandiga jordar. Arten är konkurrenssvag och växer främst där marken utsätts för störning. Därför förekommer den nästan bara på kulturpåverkad mark som nedlagda åkrar, trädor, väggkanter, grustag och betesmarker, där djurens tramp åstadkommer blottor i växttäcket. Plantor i betesmark kan finnas kvar i många år innan de försvinner. Under denna tid har frön producerats som inte kan gro i den slutna vegetationen och som därför tillförs markens fröreserv. När sådana marker efter flera år störs på nytt har fröna möjlighet att gro. Det främsta hotet mot dvärgjohannesörten är igenväxning med buskar och träd, samt om betet upphör i marker där den växer (Svenska Botaniska Föreningen 2007).

Inga fynd av dvärgjohannesört gjordes under inventeringen av projektområdet även om några delytor (delyta 3b, delområde 7) ställvis har lämpliga miljöer för arten. Små enstaka förekomster är dock lätta att förbise.

En förekomst av klockgentiana^{EN} är inrapporterad från en plats strax utanför Frihults naturreservat men söder om närmaste del av projektområdet. Åkermarkerna i det närmast liggande projektområdet är dock inte lämpliga för arten. Klockgentianan bedöms inte förekomma i projektområdet.

Projektområdets hävd och näringspåverkan gör att lämpliga habitat saknas eller är begränsade för övriga fridlysta kärlväxter. Sammantaget är vår bedömning att hedblomster och klockgentiana inte förekommer inom projektområdets delområden, utanför naturvärdesobjekten. Enstaka förekomster av dvärgjohannesört kan inte helt uteslutas.

PÅVERKAN

Nedan beskrivs den påverkan som verksamhetens etablering bedöms medföra på de fridlysta arterna vid Kogshult.

Habitatförlust

Markanspråk

Anläggningens etablering innebär att naturmiljöer tas i anspråk. Ytor behövs för solpaneler med tillhörande anläggningar och infrastruktur. Det medför en direkt påverkan på naturen i området genom att miljöer av i första hand jordbruksmark försvinner eller förändras. Det medför också en påverkan på fåglar på så vis att vissa häckningsmiljöer, främst på åkermark och betesmark och i liten utsträckning yngre skog och kantzoner, förstörs. Dessa fåglar kommer att behöva söka nya livsmiljöer på andra platser i landskapet. Av försäkringsskäl finns krav på inhägnad av solparken. Beroende på stängslets maskstorlek kan därmed vissa djur utestängas från området.

Den största biologiska mångfalden i Kogshult och runtom projektområdet förekommer generellt sett i landskapsavsnitt med högre naturvärde. Det är exempelvis äldre lövskog, ängsmark och våtmarker. Eftersom sådana naturvärden undviks så minimeras påverkan på fridlysta arter i dessa miljöer.

Kanteffekter och fragmentering

Anläggningsarbete och anläggning av vägnät och diken kan även göra så att intilliggande naturmiljöer förändras. När träd och buskar avverkas kan det innebära ett förändrat lokalklimat och förändrat ljusinsläpp i intilliggande naturmiljöer. Det kan för vissa arter, exempelvis groddjur, leda till att kvaliteten på livsmiljöerna försämras även utanför det område där träden avverkas. En exploatering kan också medföra förändrad markhydrologi och därmed påverkan på arter som kärlväxter eller trollsländor i intilliggande våtmarker. Åtgärder i eller i närheten av vattenmiljöer kan påverka vattenflöde och vattenkvalitet långt nedströms platsen där åtgärden görs.

Ianspråktagande av livsmiljöer kan under vissa förutsättningar leda till större effekter än bara förlusten av den yta som ianspråktagas, genom fragmentering av livsmiljöer. Till exempel innebär en fragmentering av åkermark och betesmark att vissa fåglar, som tofsvipa, buskskvätta och sånglärka, trängs undan även från kvarvarande jordbruksmark om dessa delar blir för små och utspridda.

Störning

Etableringen av anläggningen i form av byggnation och transporter medför störningar i form av ljud, ljus, vibrationer, fordonsrörelser och mänsklig aktivitet. I första hand genom anläggningsarbetena vilka dock pågår under en begränsad period av cirka 12-18 månader. Störningar i och kring området alstras också av trafiken till och från projektområdet, framför allt under anläggningsfasen. Dessa störningar kan då medföra att vissa fåglar och djur kommer att undvika området.

Under driftfasen bedöms störande aktiviteter av fordon och människor ske i mycket liten och lågintensiv omfattning. Anläggningen besiktas och övervakas kontinuerligt för att säkerställa dess funktionalitet. Solparken kräver i normalfallet relativt lite löpande tekniskt underhåll under driftfasen. Buskridåerna samt sly och annan underväxt inom projektområdet kommer dock att kontinuerligt hållas nere för att säkerställa att skuggningseffekter inte uppstår som hämmar elproduktionen.

Övrig påverkan

Etableringen av anläggningen medför (här liksom vid all exploatering av naturmark) flera åtgärder, exempelvis ianspråktagande av åker- och betesmark, samt avverkning av enstaka träd, ung skog och kantzoner, vid vilka det finns överhängande risk för att fågelbon och ägg förstörs eller skadas ifall åtgärderna genomförs under häckningstid.

SKYDDSÅTGÄRDER

Här beskrivs de skyddsåtgärder som projektören OX2 åtar sig för att undvika och minimera skada och störning på de fridlysta arter som förekommer i eller i nära anslutning till projektområdet.

Generella åtgärder

Livsmiljöer

Den allra viktigaste förutsättningen för att undvika påverkan på fridlysta arter är lämplig lokalisering av den aktuella verksamheten. I detta fall planeras anläggningen i ett område som nästan helt utgörs av öppen, aktivt brukad jordbruksmark med låga naturvärden. Genom områdets avgränsning undviks också naturliga vattendrag och nästan alla diken. Diken, stenmurar, odlingsrösen och åkerholmar omfattas också av det generella biotopskyddet och kommer att undvikas. Inga objekt av högsta naturvärde (klass 1) och endast ett av högt naturvärde (klass 2) hittades vid naturvärdesinventeringen i projektområdet.

Detta innebär en omfattande reduktion av risken för negativ påverkan eftersom ingreppet i naturmiljöer blir avsevärt mindre än om anläggningen skulle lokaliseras i miljöer med höga naturvärden.

Förekomster av fortplantnings- och uppväxtområden för groddjur berörs inte av den planerade anläggningen. Genom att de naturvärdesobjekt som pekats ut inom projektområdet i mycket hög grad lämnas intakta så undviks påverkan på viktiga förekomster, fortplantningsområden och viloplats för dessa arter. Delområdena 1, 2, 4, 5 och 7 hyser inga groddjursmiljöer av betydelse. Då de kräldjur som finns eller förväntas finnas i projektområdet förekommer i en rad olika miljöer, men i liten grad på brukad åkermark, är särskilda skyddsåtgärder gentemot dessa inte relevanta.

De arter av fridlysta insekter (trollsländor) som har förekomster i närområdet är knutna till våtmarker, sjöar och vattendrag av olika slag. Projektområdets utformning har dock anpassats för att minimera påverkan på sådana miljöer. Tillgången på passande miljöer är också liten jämfört med

det kringliggande landskapet. Genom att de skyddsåtgärder som planeras förhindrar negativ påverkan på vattenmiljöer så minimeras påverkan på viktiga fortplantningsområden och viloplats för vattenlevande insekter.

Sammantaget kommer inga miljöer med höga naturvärden att ianspråk-tas för anläggningen, och negativ påverkan på fridlysta arter knutna till miljöer med höga naturvärden i och nära projektområdet kommer att undvikas.

Hydrologi och föroreningar

OX2 kommer att vidta försiktighetsåtgärder för att undvika utsläpp och hydrologisk påverkan på omgivande mark och vattenområden. Dessa försiktighetsåtgärder omfattar både detaljplanering av anläggningen inklusive infrastruktur och att rätt teknik och kunskap finns vid genomförandet. En precisering av åtgärderna redovisas i MKB för projektet.

På så sätt kommer skada undvikas på fridlysta arter i närliggande områden, på land och vatten.

Specifika åtgärder

Resultatet av fältinventeringarna i och kring projektområdet visar att det inte är motiverat med särskilt utformade skyddsåtgärder för enskilda arter. Istället tillämpas generella åtgärder som minskar påverkan på de fridlysta artgrupperna.

- Delytorna har anpassats för att inte påverka diken och andra småvatten.
- Delyta 6a har sedan ursprungsplanen minskats ned i östra delen för att inte innefatta hela det blöta partiet.
- Påverkan på naturvärdesobjekt minimeras genom att lokalisering av solcellsmoduler och vägar anpassas:
- Objekt B med högt naturvärde (klass 2) i delyta 4a undantas helt från exploatering.
- Objekten A och C med påtagligt naturvärde (klass 3) i delytorna 4b och 4c undantas helt från exploatering.
- Objekten D, E och F med påtagligt naturvärde (klass 3) i delytorna 6a, 6b och 6h undantas delvis från exploatering. Om utbyggnad sker i delytorna 6a och 6b anpassas dessa

mot naturvärdesobjekt D och E bland annat så att brantare slänt med sandiga inslag undviks, och så att buffertavstånd på minst 20 meter mot viktiga miljöer för groddjur hålls.

Om utbyggnad sker i delyta 6h begränsas det så att intrång i objekt F minimeras i de fuktigaste/blötaste delarna i sydost.

- Delyta 3b undantas från exploatering. Förutsatt att så sker undviks påverkan på område med höga värden för groddjur och andra fridlysta arter.
- Anläggning av ny väg sker endast där det inte är möjligt att nyttja befintliga vägar.
- Åtgärder för att förhindra grumling eller utsläpp till närliggande vattenmiljöer under anläggning och drift genomförs.
- Idag förekommande sandiga områden/sandblottor bibehålls så långt möjligt för att gynna fridlysta och rödlistade djur och växter.
- Störda marktytor och blottad sand och jord som skapas exempelvis vid kabeldragningar i mark kommer att lämnas orörda.
- Om utbyggnad sker i delyta 3b eller norra delen av delområdet 6 (delytorna 6a och 6b) begränsas anläggningsarbeten där till att endast ske under perioden november-mars, med hänsyn till groddjur.
- Om utbyggnad sker i delyta 3b eller i norra delen av delområdet 6 (delytorna 6a och 6b) undviks där nyttjande av markduk samt användandet av makadam vid anläggande av väg, med hänsyn till groddjur.
- Inför avverkning, anläggning och byggnation ska naturmiljöobjekt som riskerar att påverkas tydligt märkas upp i fält för att så långt möjligt skyddas från påverkan.
- Buskridåer kommer planteras som avskärmningsskydd och till förmån för biologisk mångfald längs med delar av inhägnaderna.
- För att undvika konflikt med 4 § p. 2 artskyddsförordningen, det vill säga förbudet mot att avsiktligt förstöra/skada vilda fåglars bon eller ägg, rekommenderas att undvika avverkningsåtgärder och påbörja arbeten på nya delområden/

delytor, såväl åkermark som skog, under fåglarnas häckningsperiod (15/3 – 31/7).

- Om utbyggnad ändå sker i delar av ytorna 3b och 6 a-b skapas artificiella övervintringsplatser för grod- och kräldjur i form av ansamlingar av död ved, rösen etc. i anslutande områden.
- Om utbyggnad sker i norra delen av delområde 6 (delytorna 6a och 6b) restaureras (fördjupas och förstoras) förekommande småvatten i nordvästra delen av delområde 6 så att de blir lämpliga för exempelvis lökgroda.

Information till alla entreprenörer

Inför de olika anläggningsfaserna kommer gällande tillstånd, villkor samt försiktighetsåtgärder gås igenom för de personer som behöver ta del av informationen, tjänstemän såväl som entreprenörer. Inför anläggningsfasen kommer en miljöåtgärdsplan tas fram som behandlar områden och punkter där det behöver vidtas särskilda försiktighetsåtgärder utifrån utformningen av anläggningen.

BEDÖMNINGAR UR ETT ARTSKYDDSPERSPEKTIV

Här redogörs för vilka fridlysningsbestämmelser som de fridlysta arterna omfattas av. Det görs också en bedömning om, och i så fall i vilken utsträckning, den planerade etableringen kan komma att påverka arterna och deras populationer. Populationsuppskattningar av förekommande fågelarter, regionalt och nationellt, redovisas i tabell i bilaga 1 och följer uppgifterna i standardkällor i ämnet (Ottosson m.fl. 2012, Wirdheim 2021).

Fåglar

Alla vilda fåglar omfattas av fridlysningsbestämmelserna i artskyddsförordningens 4 §.

I och nära projektområdet Kogshult förekommer idag en rad fridlysta fåglar som riskerar att påverkas av en etablering av en ny verksamhet. Sammanfattningsvis görs följande bedömningar avseende påverkan på fridlysta fåglar av den planerade verksamhetens genomförande.

Det område vid Kogshult som den planerade etableringen omfattar utgör inte någon viktig miljö för häckande fåglar, varken regionalt eller lokalt. Området är inte av större värde för häckande eller rastande fåglar än motsvarande miljöer i omgivande landskap. Projektområdet hyser en rad fågelarter, av vilka dock inga är särskilt känsliga eller ställer högre krav på sin miljö.

Projektområdet bedöms inte heller vara av särskild betydelse för de fågelarter, exempelvis rovfåglar, trana, sångsvan och gäss, som är utpekade i det närliggande Natura 2000-området Sövdesjön och kan nyttja Kogshultsområdet för rastning och övervintring.

Artvisa bedömningar

Den artvisa redovisningen nedan fokuserar på fågelarter som enligt tidigare svensk praxis ska prioriteras i artskyddssammanhang. Andra, mer

allmänna fågelarter (se sidan 14) behandlas sist under rubriken Övriga fågelarter.

Häckande fåglar

För merparten av de fågelarter som förekommer inom projektområdet kommer områdets lämpliga häckmiljöer att minska eller försämrats. De allra flesta utgörs dock av utbredda och allmänt förekommande fågelarter i regionen. De bedöms ha goda förutsättningar att hitta nya revir i likvärdiga miljöer i kringliggande trakt. Projektområdet bedöms heller inte ha tätare, talrikare eller livskraftigare populationer av dessa fågelarter än omgivande landskap.

De mer ovanliga arter som häckar i eller nära projektområdet är få men kommer inte heller att påverkas, genom att bortfallet av miljö blir litet och störningsgraden låg.

Rovfåglar och ugglor

I närheten av projektområdets delområden finns sju häckplatser av rovfåglar (ormvråk, röd glada samt duvhök). Merparten av dessa ligger på sådant avstånd från respektive delområde (250-550 meter) att regelbundna störningar inte bedöms innebära någon risk för störning på någon av dessa häckningar. En ormvråkhäckning hamnar dock såpass nära solparken att den kan komma att överges. Det finns dock sannolikt flera andra häckningsmöjligheter för arten inom reviret. Det bedöms inte heller finnas någon risk att övriga förekomster av rovfåglar och ugglor inom 2 kilometer från projektområdet störs bort av anläggningen.

Etableringen av en solpark bedöms inte påverka tillgången på föda (smågnagare, hare, etc.) för de häckande rovfåglarna i närområdet. Däremot kan solcellerna komma att förämra områdets tillgänglighet som jaktmark för rovfåglar som regelbundet nyttjar områdets öppna marker. Dessa kan då behöva utöka sina jaktmarker i andra riktningar. Möjligen kan staketen runt solcellerna utgöra lämpliga sittplatser för fodosökande ormvråk och ugglor, vilket i sådant fall skulle förbättra deras tillgång till födounderlaget. För de arter som mest jagar i skog eller i luften, samt för de som mer tillfälligt nyttjar området bedöms dock påverkan bli försumbar.

Övriga häckfåglar

Hur övriga häckande fåglar påverkas beror i stor utsträckning på om de är knutna till skog eller öppen mark, och hur de nyttjar delområdena. Det troligaste är att alla de fågelpar som är knutna till öppna marker och häckar inom delområdena kommer att försvinna vid en etablering av solceller. För rödlistade fåglar innebär det som mest en förlust av häckningsplatser för ungefär 16 par buskskvätta^{NT}, sju par tofsvipa^{VU}, ett par gulsparr^{NT}, ett par sävsparr^{NT} och ett par ärtsångare^{NT}. Samtliga dessa arter har minskat i Sverige under de senaste åren men de är fortfarande relativt talrika (tabell 1). Oavsett negativa trender nationellt kan det konstateras att de är relativt vanliga fåglar i Skåne.

För övriga revir av utpekade arter som överlappar med projektområdet men där häckningsplatsen finns utanför delområdena bedömer vi att det finns goda förutsättningar för att förekomsterna ska finnas kvar. Detta eftersom påverkan blir liten och störningsgraden låg. Detta gäller exempelvis grönfink^{EN}, kråka^{NT}, storspov^{EN} och svarthakad buskskvätta^{VU}. Tornseglare^{EN} och hussvala^{VU} häckar i urbana miljöer längre bort och deras födosök över området bedöms inte påverkas i nämnvärd grad.

För alla de övriga, mer allmänna fågelarter som har förekomster i området (tabell 1 i Bilaga 1) gäller motsvarande bedömningar som ovan. Arter som enkelbeckasin och gulärta är i första hand knutna till de utpekade naturvärdesobjekten som undantas från solcellsetablering. Övriga arter är utbredda och allmänna och har lägre krav på specifika livsmiljöer. För sådana arter medför etableringen en minskad areal tillgänglig livsmiljö, men hela livsmiljön förstörs inte. Solcellerna anläggs på öppen mark och påverkar inte nämnvärt miljöer för häckande skogslevande fåglar.

Rastande och övervintrande fåglar

Inga av de inventerade ytorna bedöms vara viktiga rast- eller övervintningsplatser för någon fågelart. Rovfåglar som blå kärrhök^{NT, FD}, brun kärrhök^{FD}, örnar och vråkar kan födosöka i projektområdet ibland när de rör sig över stora ytor i kringliggande landskap. Det är också möjligt att sångsvan, trana och gäss kan nyttja några av åkrarna under vintern vissa år då åkrarna brukats på ett sätt som attraherar dessa arter. För de arter som rastar på jordbruksmarken finns dock mycket gott om alternativa

rast- och övervintringsområden i det omkringliggande jordbrukslandskapet. För de arter som rastar i de blöta delarna av område 6 finns lämpliga födosöksområden kvar i närheten och i områden närmare Sövdesjön.

Slutsatser fåglar

Den planerade etableringen av solceller bedöms inte kunna medföra störningar som hotar populationens status hos de häckande fågelarter som har en tillfredsställande populationsnivå (majoriteten av de arter som påträffats). Vad gäller de rödlistade fåglar som påträffats eller har förekomster i närområdet görs bedömningen att den planerade exploateringen inte kan medföra sådana störningar som skulle kunna försämra populationens status eller utgöra hinder för att återupprätta populationsnivån till en tillfredsställande nivå.

Grod- och kräldjur

Åkergroda, lökgroda, klockgroda, lövgroda och större vattensalamander omfattas av förbuden i artskyddsförordningens 4 a §. Övriga grod- och kräldjursarter omfattas av fridlysningsbestämmelserna i artskyddsförordningens 6 §.

För de fridlysta grod- och kräldjur som konstaterats förekomma i eller nära projektområdet (grodjuren klockgroda, lökgroda, lövgroda, mindre vattensalamander, större vattensalamander, vanlig groda, vanlig padda, åkergroda, ätlig groda samt kräldjuren huggorm, kopparödla, skogsödla och vanlig snok) görs bedömningen att den planerade anläggningen med åtagna skyddsåtgärder inte kommer medföra någon påverkan på arternas viktiga livsmiljöer, inte ens på lokal nivå. Genom att vid den planerade anläggningen undvika och minimera påverkan på de naturvärdesobjekt som identifierats, såväl sandiga som blötare miljöer, så kommer arterna att kunna leva kvar i området och inte påverkas av planerad verksamhet.

Vad gäller samtliga arter av grod- och kräldjur är bedömningen att etableringen, främst i delytorna 6a-b, 6e och 6h, medför ianspråktagande av livsmiljö i form av födosöksområden för vissa individer. Anläggningen bedöms dock inte påverka regelbundet använda fortplantningsområden eller viloplats för klockgroda, lökgroda, lövgroda, åkergroda eller större vattensalamander.

På populationsnivå är påverkan så begränsad att den inte väntas leda till försämrad status för den lokala populationen av någon av de förekommande arterna av groddjur eller kräldjur.

Insekter

Citronfläckad kärrtrollslända omfattas av förbuden i artskyddsförordningens 4 a §.

Genom att lämpliga vattenmiljöer i och nära projektområdet är få och små görs bedömningen att projektområdet är av liten betydelse för trollsländor jämfört med omgivande landskap. Den planerade anläggningen med åtagna skyddsåtgärder kommer inte att medföra någon påverkan på viktiga fortplantningsområden eller viloplats för trollsländor. På populationsnivå är påverkan så begränsad att den inte väntas leda till försämrad status för den lokala populationen av arten.

Växter

De växtarter som förekommer eller som kan tänkas förekomma i projektområdet omfattas av fridlysningsbestämmelserna i artskyddsförordningens 8 §.

Naturvärdesobjekten innefattar en stor förekomst av hedblomster^{VU} och en lokal med äldre fynd av majnycklar. Genom att undvika påverkan på naturvärdesobjekt vid etableringen, görs bedömningen att den planerade anläggningen inte kommer medföra någon påverkan på populationer av hedblomster och majnycklar, inte ens på lokal nivå.

Delyta 3b undantas från exploatering. I delområde 7 kommer en exploatering att medföra att gräsmarkerna delvis skuggas, medan andra delar, mellan panelraderna och längs kantzonerna, fortsatt hålls öppna med hävd. Tillsammans med de skyddsåtgärder som i övrigt tillämpas, exempelvis i delområde 6 och genom att se till att störd mark fortsatt finns tillgänglig, innebär detta att tillgång på miljöer för dvärgjohannesört^{EN} fortsatt säkerställs inom projektområdet, om arten har oupptäckta förekomster eller en fröbank inom detta.

Skadelindringshierarkin

För att undvika skada på naturmiljö och arter har Naturvårdsverket tagit fram en arbetsprocess som man kallar skadelindringshierarkin. Första steget i skadelindringshierarkin är att i möjligaste mån undvika skada genom lämplig lokalisering. Andra steget är att med olika skadebegränsande åtgärder minimera den skada som inte kan undvikas. Tredje steget är att återställa skada. Ekologisk kompensation ska vidtas först efter det att rimlig hänsyn tagits för att undvika, minimera och återställa negativa effekter.

Projektören OX2 har under arbetet med denna artskyddsutredning tittat på möjligheter att anpassa placering och utformning av den planerade verksamheten för att undvika och/eller minimera skada på förekommande arter. Bolaget har arbetat i enlighet med skadelindringshierarkin och hittat lösningar för att undvika negativ påverkan på populationer och livsmiljöer för de fridlysta arter som finns i området. Skyddsåtgärderna innebär att skada i stor utsträckning undviks på de fridlysta arterna och deras livsmiljöer som finns i och i nära anslutning till projektområdet.

SLUTSATSER

Följande slutsatser dras i utredningen

Kunskapsläget

Kunskapsläget är mycket gott vad gäller förekommande fridlysta arter och ingående naturmiljöer i och nära projektområdet. Underlaget är därmed tillräckligt för att göra rimliga bedömningar kring förekommande arter. Det berörda området hyser främst ett antal fridlysta fåglar och groddjur men få förekomster av andra grupper av fridlysta arter.

Lagstiftning och rättspraxis

Bestämmelserna i artskyddsförordningen avseende fåglar ändrades en kort tid innan utredningen togs fram. Därför finns ännu ingen ny rättspraxis på området.

Påverkan

Störst påverkan på fridlysta arter bedöms uppstå genom habitatförluster genom markanspråk, samt störningar främst i samband med anläggningsfasen. Genom skyddsåtgärder kan dock en stor del av påverkan undvikas eller minimeras. Undvikande och skadelindrande åtgärder inriktade på delyta 3b, naturvärdesobjekten i delområde 4 samt delytorna 6a, 6b och 6h bedöms vara särskilt verksamma i det avseendet.

Skyddsåtgärder

Skyddsåtgärder som bedöms nödvändiga att vidta är att undvika direkt påverkan på naturvärdesobjekt med höga naturvärden (klass 2), att undvika och minimera påverkan på naturvärdesobjekt samt sandiga respektive fuktiga och blöta miljöer i och nära projektområdet, att se till att störd mark fortsatt finns tillgänglig, att undvika avverkningar och att ta nya delytor (inklusive åker- och betesmark) i anspråk under häckningstid samt åtgärder för att förhindra grumling eller utsläpp till närliggande vattenmiljöer.

Effekter

Effekterna för fridlysta arter bedöms generellt bli små. Viss risk för att enskilda individer av fåglar, grod- och kräldjur kan komma att störas, skadas eller dödas föreligger dock – liksom vid snart sagt all markomvandlande verksamhet som sker i naturmiljöer. I inget fall bedöms de negativa effekterna bli mätbara på en populationsnivå och de kommer inte att kunna försämra populationens status eller utgöra hinder för att återupprätta populationsnivån till en tillfredsställande nivå, varken i ett lokalt, regionalt eller nationellt perspektiv.

KÄLLOR

Webbsidor

Artskyddsförordningen (2007:845) har nåtts genom Riksnätet Notisum på www.notisum.se.

Uppgifter om arterna har hämtats från artfakta.artdatabanken.se och artportalen.se.

Litteratur och rapporter

Ecogain 2022a. Inventering av fåglar – Kogshult solpark, Sjöbo kommun. Rapport på uppdrag av OX2.

Ecogain 2022b. Naturvärdesinventering inför etablering av solpark vid Kogshult i Sjöbo kommun. Rapport på uppdrag av OX2.

Ekoll 2022. Förslag på hänsyn och skyddsåtgärder för groddjur inför uppförande av solcellsaläggningar i Frihultsområdet, Sjöbo kommun. Rapport på uppdrag av OX2.

Naturvårdsverket 2009: Naturvårdsverkets handbok för artskyddsförordningen del 1 – fridlysning och dispenser. Handbok 2009:2

Ottosson, U., Ottvall, R., Elmberg, J., Green, M., Gustafsson, R., Haas, F., Holmqvist, N., Lindström, Å., Nilsson, L., Svensson, M., Svensson, S. & Tjernberg, M. 2012. Fåglarna i Sverige - antal och förekomst. SOF, Halmstad.

Svenska Botaniska Föreningen 2007. Dvärgjohannesört *Hypericum humifusum*. Information om rödlistade kärlväxter. https://svenskbotanik.se/wp-content/uploads/2018/12/dvrgjohannesrt_72.pdf

Wirdheim, A. 2021. Sveriges fåglar 2021. BirdLife Sverige – Sveriges Ornitologiska Förening i samarbete med Svensk Fågeltaxering vid Lunds Universitet och med material från ArtDatabanken samt fågelstationerna vid Ottenby och Falsterbo.

Övrigt

ArtDatabanken 2022: Fynd av samtliga fridlysta arter, inklusive sekretessbelagda fynd. Hämtat 2022-06-03.

Nyström, P. 2022. Groddjursexpert, Ekoll ekologikonsult. Uppgifter i epost 2022-11-07.

BILAGA 1

TABELL 1. Bedömd häckförekomst av fågelarter i och nära projektområdet Kogshult. Rödlisterstatus (2020) anges med nära hotad (NT), sårbar (VU), starkt hotad (EN) och akut hotad (CR). Arter markerade med FD är ansvararter utpekade i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv. Populationsuppskattningar enligt Ottosson m.fl. (2012) och Wirdheim (2021). Samtliga fåglar omfattas av fridlysningsbestämmelserna i Artskyddsförordningens § 4.

Art	Pop. i projektområdet		Pop. Skåne län (par)	Pop. nationellt (par)
	Helt revir	Del av revir		
Fåglar				
Bivråk ^{FD}		2	380	6 600
Blåmes		1	50 000	774 000
Bofink	3	1	350 000	8 400 000
Brun kärrhök ^{FD}		1	260	1 500
Buskskvätta ^{NT}	16	9	9 700	215 000
Duvhök ^{NT}		1	200	7 600
Enkelbeckasin	3	2	1 500	160 000
Fasan		1	17 000	31 000
Grågås		1	8 000	41 000
Gräsand		1	15 000	200 000
Grönfink ^{EN}		1	35 000	211 000
Gulsparrv ^{NT}	1	8	55 000	533 000
Gulärla (sydl.)	10	2	2 300	50 000
Gök		1	2 000	67 000
Hussvala ^{VU}		3	9 000	60 000
Hämpling	1	3	25 000	163 000
Kråka (Gråkråka) ^{NT}		2	13 000	145 000
Kungsfågel	1		80 000	3 880 000
Kärrsångare		1	15 000	24 000
Lärkfalk		1	250	3 500
Lövsångare (sydl.)	5		300 000	7 596 000
Ormvråk		4	3 200	31 000
Ringduva	1		80 000	980 000

Art	Pop. i projektområdet (par)		Pop. Skåne län (par)	Pop. nationellt (par)
Röd glada ^{FD}		2	1 900	3 500
Röd hake		2	120 000	3 847 000
Rödstjärt		1	7 000	905 000
Sparvhök		1	2 200	44 000
Steglits	1		4 500	44 000
Stenskvätta	1	1	4 000	290 000
Storspov ^{EN}		3	250	6 100
Större hackspett		1	5 500	210 000
Svarthakad buskskvätta ^{VU}		2	3	100
Sånglärka	49	3	130 000	800 000
Sädesärta		2	25 000	291 000
Sävsparr ^{NT}	1	5	10 000	318 000
Talgoxe	1	3	150 000	2 838 000
Taltrast	1	1	60 000	1 930 000
Tofsmes	1		3 000	527 000
Tofsvipa ^{VU}	7	2	13 000	45 000
Tornfalk		1	500	9 600
Tornseglare ^{EN}		5	40 000	259 000
Trädgårdssångare		1	85 000	1 168 000
Trädlärka ^{FD}		2	800	15 000
Trädpiplärka		3	35 000	2 360 000
Törnsångare		13	44 000	248 000
Ängspiplärka	10	2	12 000	1 104 000
Ärtsångare ^{NT}	1		15 000	145 000

TABELL 2. Förekomst av övriga djur- och växtarter i och nära projektområdet Kogshult vilka omfattas av artskyddsförordningen. Rödlisterstatus (2020) anges med nära hotad (NT), sårbar (VU), starkt hotad (EN) och akut hotad (CR). I kolumn två anges vilken paragraf i artskyddsförordningen som skyddet omfattar.

Art	AF paragraf	Dokumenterad förekomst	Möjlig förekomst
Groddjur			
Klockgroda	§4a	x	
Lökgroda ^{VU}	§4a	x	
Lövgroda	§4a	x	
Mindre vattensalamander	§6	x	
Större vattensalamander	§4a	x	
Vanlig groda	§6	x	
Vanlig padda	§6	x	
Åkergroda	§4a	x	
Ätlig groda	§6	x	
Kräldjur			
Huggorm	§6		x
Kopparödla	§6		x
Skogsödla	§6		x
Vanlig snok	§6		x
Insekter			
Citronfläckad kärrtrollslända	§4a		x
Växter			
Hedblomster ^{VU}	§8	x	
Majnycklar ^{NT}	§8	x	
Dvärgjohannesört ^{EN}	§8		x

på uppdrag av

